

งานวิจัย

ความต้องการบัณฑิตสาขาวิชาภาษาฝรั่งเศสและคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ของหน่วยงานที่ใช้ภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทย

สิริจิตต์ เดชอมรชัย*

ชนยา ด่านสวัสดิ์*

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวโน้มความต้องการบัณฑิตสาขาวิชาภาษาฝรั่งเศสและคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหน่วยงานที่ใช้ภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหาร หัวหน้าหน่วยงาน หัวหน้าฝ่ายบุคคล ฝ่ายเอกสาร และผู้รับผิดชอบด้านการรับสมัครบุคลากรในองค์กรธุรกิจและหน่วยงานที่ใช้ภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทยจำนวน ๓๔ หน่วยงาน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึก ผลจากการวิจัยพบว่า ๑) ตำแหน่งที่หน่วยงานต้องการบุคลากรมากที่สุด ได้แก่ งานด้านโรงแรม ด้านเลขานุการ ฝ่ายเอกสาร ฝ่ายต้อนรับและรับโทรศัพท์ และฝ่ายประสานงานต่างประเทศ ส่วนหน่วยงานที่ตอบว่าไม่มีความต้องการได้ให้เหตุผลว่าใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร ๒) หน่วยงานมีความคาดหวังต่อบัณฑิตไทยที่จะเข้าสู่โลกการทำงานในด้านพฤติกรรมมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งความอดทนและมีใจเปิดกว้าง รองลงมาคือด้าน

ความรู้และทักษะ ได้แก่ มีความรู้ความสามารถในภาคปฏิบัติ และด้านสังคม ได้แก่ อธิษาคัยดีและมีมนุษยสัมพันธ์ ๓) หน่วยงานต้องการบุคลากรที่มีคุณลักษณะในด้านคุณธรรมจริยธรรม และพฤติกรรมมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนรู้ตลอดเวลาและการพัฒนาตนเอง ด้านความรู้และทักษะพบว่ามีความต้องการบุคลากรที่มีความสามารถทางภาษาทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาฝรั่งเศสมากที่สุด ทางด้านสังคมมีความต้องการบุคลากรที่มีมนุษยสัมพันธ์ดีและรู้จักการวางตัวให้เหมาะสม ๔) หน่วยงานต้องการให้ภาควิชาเตรียมความพร้อมให้กับบัณฑิตก่อนจบการศึกษาในด้านภาษาฝรั่งเศสมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการใช้ภาษาฝรั่งเศสสื่อสาร การเรียนรู้วัฒนธรรมฝรั่งเศส และด้านเจตคติและบุคลิกภาพ ได้แก่ การมีเจตคติที่ดี การมองโลกในแง่ดี รู้จักกาลเทศะ และมีมารยาท รวมทั้งต้องการให้ภาควิชา สนับสนุนให้นักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรนอกห้องเรียน เช่น การดูงานและการฝึกงาน

*ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., ภาควิชาภาษาฝรั่งเศส คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

*อาจารย์ภาควิชาภาษาฝรั่งเศส คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รายงานผลการวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยสถาบันเรื่อง “ศักยภาพการผลิตบัณฑิต ภาควิชาภาษาฝรั่งเศส มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์” ซึ่งได้รับงบประมาณสนับสนุนการทำวิจัยจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีการศึกษา ๒๕๕๓

❖ Résumé

Cette recherche a pour but d'étudier la tendance des besoins sur l'employabilité des diplômés en langue française et leurs qualités souhaitées chez les employeurs français en Thaïlande. L'échantillon était constitué de 34 cadres d'entreprises françaises : directeur général, directeur des ressources humaines et responsable du recrutement. La cueillette des données a été effectuée par le biais d'un questionnaire et d'un entretien. Les résultats obtenus de cette recherche ont fait ressortir que I) les postes les plus demandés s'inscrivent dans les domaines suivants : hôtellerie, secrétariat, documentation, accueil-standard et coopération étrangère. Les entreprises n'ayant pas besoin de diplômés en langue française ont répondu qu'elles utilisaient plutôt l'anglais au bureau. II) Pour ce qui est des attentes à l'égard d'un diplômé thaï, les entreprises françaises soulignent l'importance du comportement, notamment la patience et l'ouverture d'esprit. Viennent ensuite les connaissances, les habiletés pratiques et également des aspects sociaux comme l'amabilité et la sociabilité. III) Les principales qualités souhaitées chez les entreprises françaises, quand il s'agit d'embaucher des diplômés, concernent l'aspect moral, éthique et comportemental, notamment la capacité d'apprendre par soi-même et de se développer. En ce qui

la capacité d'utiliser de 3 langues (thaï, anglais et français) est la plus souhaitée. Quant à l'aspect social, l'amabilité et les bonnes manières sont également souhaitables. IV) Il est en outre recommandé que les professeurs de français préparent chez nos diplômés des habiletés de communication en français et des connaissances sur la culture française. Pour ce qui est des attitudes et de la personnalité, il faudrait aussi leur enseigner à adopter une attitude positive, savoir se comporter en société et reconnaître les étiquettes. Les entreprises nous ont enfin suggéré d'organiser pour nos diplômés des activités extrascolaires, telles que des visites d'entreprises et des stages d'apprentissage.

❖ ๑. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ในมาตราที่ ๒๘ ได้กำหนดว่าสาระของหลักสูตรอุดมศึกษาทั้งที่เป็นวิชาการและวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรักใคร่ชอบต่อสังคม นอกจากนี้ยังมีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการวิชาชีพขั้นสูงและการค้นคว้าวิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ และพัฒนาสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, ๒๕๔๕)

ดังนั้นระบบการศึกษาอุดมศึกษาในสมัยใหม่ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการผลิตกำลังคนระดับสูงและการวิจัยสร้างองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาประเทศให้สามารถแข่งขันกับนานาประเทศนั้น จำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาคุณภาพทั้งในด้านคุณภาพการสอน คุณภาพการวิจัย ความเป็นสากล และศักยภาพการมีงานทำของบัณฑิต (Employability) (วราภรณ์ สีหนาท, ๒๕๕๒)

อย่างไรก็ตาม จากสภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยีและวิทยาการต่าง ๆ ทำให้เกิดรูปแบบและโปรแกรมการศึกษาของสถาบันระดับอุดมศึกษาต่าง ๆ อย่างหลากหลายมากขึ้น จึงทำให้เกิดคำถามในความน่าเชื่อถือเกี่ยวกับมาตรฐานของหลักสูตร การบริหารจัดการและการผลิตบัณฑิตของสถาบันการศึกษาเหล่านั้น (คมชัดลึก, ๑๘ กันยายน ๒๕๕๒: ๖) ตลอดจนการตั้งคำถามเกี่ยวกับปัญหาความไม่สัมพันธ์กันระหว่างผู้ผลิตและผู้ใช้บัณฑิต ดังที่ปรากฏจากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาระบุว่าการผลิตบัณฑิตไม่ตรงตามความต้องการของภาคเอกชน ผู้ใช้ผลผลิต นอกจากปริมาณการผลิตกำลังคนส่วนใหญ่ที่มักไม่ตรงตามความต้องการแล้ว ยังขาดคุณภาพอีกด้วย บางสาขาวิชาที่ขาดแคลน กำลังคนจำนวนมาก แต่บางสาขาวิชาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสายสังคมศาสตร์มีการผลิตบัณฑิตออกมามากเกินความต้องการ ทำให้เกิดปัญหาตกงาน ทั้งนี้เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้วิเคราะห์ปัจจัยด้านการจ้างงาน (ตลาด) อันเป็นตัวชี้นำการผลิตอย่างแท้จริง (ข้าวสด, ๑๐

กรกฎาคม ๒๕๕๒: ๒๙) ดังนั้นจึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่สถาบันอุดมศึกษาจะต้องทำการติดตามประเมินผลหลักสูตรการเรียนการสอน และคุณภาพบัณฑิตให้สนองตอบต่อความต้องการของสังคมมากขึ้น

จากสภาพการณ์ในปัจจุบันอาจกล่าวได้ว่าสถาบันอุดมศึกษากำลังเผชิญกับสถานการณ์และความท้าทายอย่างไม่เคยมีมาก่อน อาทิ ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การขยายตัวและการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศ การเคลื่อนย้ายและความต้องการของนักศึกษา ความร่วมมือกับต่างประเทศ (Co-operation) การแข่งขันของสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศ (Competitive) อีกทั้งความคาดหวังของสังคมต่อสถาบันอุดมศึกษาและต่อบัณฑิต (วราภรณ์ สีหนาท, ๒๕๕๒) การเปลี่ยนแปลงบริบทของอุดมศึกษาไทยดังกล่าวทำให้สถาบันอุดมศึกษาทั้งหลายต้องย้อนกลับมาพิจารณาและประเมินผลหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนของตน ตลอดจนคุณภาพของบัณฑิต เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร การบริหารจัดการให้เป็นสากลและอยู่ในสภาพที่สามารถจะแข่งขันได้ รวมทั้งการพัฒนาบัณฑิตให้มีคุณลักษณะตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน ดังจะเห็นได้จากผลงานวิจัยของสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ดังเช่น การศึกษาคุณสมบัติของบัณฑิตที่เป็นที่ต้องการของบริษัทฝรั่งเศสในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่าบริษัทฝรั่งเศสส่วนใหญ่เห็นว่าภาษาอังกฤษมีความสำคัญเป็นอันดับแรก ในการทำงานกับบุคลากรไทยพบปัญหาว่ามีความรู้ภาษาอังกฤษไม่ดีพอ ขาดประสบการณ์

ในสาขาที่ต้องการ มีคุณสมบัติไม่เพียงพอในตำแหน่งงาน ขาดความรับผิดชอบ ขาดการตัดสินใจ ขาดความกระตือรือร้นในการทำงาน ปรับตัวยาก เป็นต้น และได้เสนอแนะให้มีการปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารทั้งพูดและเขียน (บุญส่ง บุญมาก, ๒๕๔๔) หรือการศึกษาแนวโน้มความต้องการและคุณสมบัติบัณฑิตสาขาบรรณารักษะ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ซึ่งพบว่าต้องการผู้มีการแสดงออกทางความคิดได้อย่างถูกต้องกับกาลเทศะ สามารถตรวจแก้ต้นฉบับได้ถูกต้อง มีทักษะการใช้ภาษาไทยอย่างดีเยี่ยม มีความคิดที่เป็นอิสระ มีมุมมองที่กว้างและลึกซึ้งต่อประเด็นปัญหาต่าง ๆ เป็นผู้มีความรับผิดชอบและสื่อสารได้เหมาะสมกับงานเขียนแต่ละประเภท ส่วนคุณสมบัติทั่วไป สำนักพิมพ์ต้องการบรรณารักษะที่มีจริยธรรม ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความอดทน และความประณีต ละเอียดรอบคอบ (ทิพภาพลิหะจินดา และคณะ, ๒๕๕๐) หรือการศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาศาสตร์สำหรับอนาคตทั้งในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ผลวิจัยทำให้ได้ทราบความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตร ความสนใจของผู้เรียนและความต้องการของตลาดแรงงาน รวมทั้งการเปิดหลักสูตรย่อยและรูปแบบหลักสูตรที่ภาควิชาภาษาศาสตร์ควรเปิดสอน (ดิษฐ์ ครีณราวัฒน์ และคณะ, ๒๕๔๒) เป็นต้น

ด้วยตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นดังกล่าว คณะผู้วิจัยจึงได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาแนวโน้มความต้องการบัณฑิตสาขาวิชา

ภาษาฝรั่งเศสและคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหน่วยงานที่ใช้ภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทย ซึ่งนับตั้งแต่มีการเปิดการเรียนการสอนมาภาควิชาฯ ยังมิได้มีฐานข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการใช้บัณฑิตและคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของผู้ใช้บัณฑิตในตลาดแรงงานอย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม ผลการวิจัยในครั้งนี้จะทำให้ได้ข้อมูลอันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุงหลักสูตร การบริหารจัดการ และการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตของภาควิชาฯ ต่อไป อนึ่งการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตจากองค์กรธุรกิจและหน่วยงานต่าง ๆ ในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานหรือการจ้างงานบัณฑิตทางสาขาวิชาภาษาฝรั่งเศสโดยตรง การศึกษานี้จะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันซึ่งสามารถเพิ่มเติมผลจากการวิจัยของบุญส่ง บุญมาก ที่ได้ทำการสำรวจคุณสมบัติของบัณฑิตตามความต้องการของบริษัทฝรั่งเศสในประเทศไทยไว้เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ทั้งนี้ในการวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากองค์กรธุรกิจและหน่วยงานต่าง ๆ ที่ใช้ภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทยที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานครและในต่างจังหวัด และเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและเจาะลึกมากยิ่งขึ้น คณะผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยการใช้แบบสอบถามประกอบกับการสัมภาษณ์เชิงลึก ผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้จะช่วยให้คณาจารย์ในภาควิชาภาษาฝรั่งเศส ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบถึงแนวโน้มความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต ความคาดหวังที่มีต่อบัณฑิตสาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส คุณลักษณะ

ของบัณฑิตที่พึงประสงค์ รวมทั้งข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตรตลอดจนการผลิตและการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตให้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและสังคมอีกด้วย

๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาแนวโน้มความต้องการใช้บัณฑิตสาขาวิชาภาษาฝรั่งเศสและคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหน่วยงานที่ใช้ภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทย

๓. ทฤษฎีและหลักการ

๓.๑ มาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้จัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของบัณฑิตทุกระดับคุณวุฒิและสาขา/สาขาวิชาต่าง ๆ ต้องครอบคลุมอย่างน้อย ๕ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านคุณธรรม จริยธรรม ๒) ด้านความรู้ ๓) ด้านทักษะทางปัญญา ๔) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ ๕) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนสาขาวิชาที่เน้นทักษะทางปฏิบัติต้องเพิ่มมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัยด้วย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑) ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and moral) หมายถึง การพัฒนานิสัยในการประพฤติอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และด้วยความรับผิดชอบต่อทั้งในส่วนตนและส่วนรวม

ความสามารถในการปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม การพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามศีลธรรมทั้งในส่วนตนและสังคม

๒) ด้านความรู้ (Knowledge) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจ การนึกคิด และการนำเสนอข้อมูล การวิเคราะห์และการจำแนกข้อเท็จจริงในหลักการ ทฤษฎี ตลอดจนกระบวนการต่าง ๆ และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้

๓) ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive skills) หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์และใช้ความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และกระบวนการต่าง ๆ ในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ ๆ ที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน

๔) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal skills and responsibility) หมายถึง ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงถึงภาวะผู้นำ ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ความสามารถในการวางแผนและรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเอง

๕) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical analysis, communication and information technology skills) หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ความสามารถในการใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติ ความสามารถในการสื่อสารทั้งการพูด การเขียน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ทั้งนี้สุคนธ์ชื่น ศรีงาม (๒๕๕๒) ได้กล่าวถึงปัจจัยสู่ความสำเร็จของการผลิตบัณฑิตไว้ดังนี้

๑) องค์ประกอบของการเรียนการสอน ได้แก่ โครงสร้างหลักสูตร รายวิชา ทรัพยากร (อาจารย์ บุคลากรสนับสนุน ทรัพยากรสนับสนุนการเรียนการสอน) กระบวนการเรียนการสอน/การประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา สภาพแวดล้อม กิจกรรมในและนอกห้องเรียน

๒) การบริหารจัดการและกำกับดูแล แผนการดำเนินการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติหรือตามมาตรฐานคุณวุฒิสาขา การพัฒนา/ปรับปรุงองค์ประกอบ การเรียนการสอน การประเมินประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนและการทวนสอบผลสัมฤทธิ์

๓.๒ คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้กำหนดว่าผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยทั่วไปจะมีความรู้ ความสามารถอย่างน้อยต่อไปนี้

๑. ความรู้ที่ครอบคลุม สอดคล้อง และเป็นระบบในสาขา/สาขาวิชาที่ศึกษา ตลอดถึงความเข้าใจในทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้อง

๒. ความสามารถที่จะตรวจสอบ ปัญหาที่ซับซ้อนและพัฒนาแนวทางในการแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์จากความเข้าใจที่ลึกซึ้งของตนเองและความรู้จากสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง โดยอาศัยคำแนะนำแต่เพียงเล็กน้อย

๓. ความสามารถในการค้นหา การใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติที่เหมาะสม ในการวิเคราะห์และแก้ปัญหาที่ซับซ้อน ตลอดจนการเลือกใช้กลไกที่เหมาะสมในการสื่อสารผลการวิเคราะห์ต่อผู้รับข้อมูลข่าวสารกลุ่มต่าง ๆ

๔. ในกรณีของหลักสูตรวิชาชีพ สิ่งสำคัญคือความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพในวิชาชีพนั้น ๆ

๕. ในกรณีของหลักสูตรวิชาการที่ไม่มุ่งเน้นการปฏิบัติในวิชาชีพ สิ่งสำคัญคือ ความรู้ ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในผลงานวิจัยต่าง ๆ ในสาขา/สาขาวิชานั้น ความสามารถในการแปลความหมาย การวิเคราะห์ และประเมินความสำคัญของการวิจัยในการขยายองค์ความรู้ในสาขา/สาขาวิชา

ทั้งนี้คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษามีดังนี้

๑. มีความคิดริเริ่มในการแก้ไขปัญหา และข้อโต้แย้งทั้งในสถานการณ์ส่วนบุคคล และของกลุ่ม โดยการแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในการแสวงหาทางเลือกใหม่ที่เหมาะสมไปปฏิบัติได้

๒. สามารถประยุกต์ความเข้าใจอันถ่องแท้ในทฤษฎีและระเบียบวิธีการศึกษาค้นคว้าในสาขาวิชาของตนเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาและข้อโต้แย้งในสถานการณ์อื่น ๆ

๓. สามารถพิจารณาแสวงหาและเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาทางวิชาการหรือวิชาชีพ โดยยอมรับข้อจำกัดของธรรมชาติของความรู้ในสาขาวิชาของตน

๔. มีส่วนร่วมในการติดตามพัฒนาการในศาสตร์ของตนให้ทันสมัยและเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจของตนอยู่เสมอ

๕. มีจริยธรรมและความรับผิดชอบสูงทั้งในบริบททางวิชาการในวิชาชีพและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

นอกจากนี้สุภาภรณ์ โกสีห์ (๒๕๔๓) ได้เสนอแนะว่าสถาบันการศึกษาควรกำหนดความมุ่งหมายไว้อย่างชัดเจนเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติและควรจัดกิจกรรมและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการปลูกฝังค่านิยมด้านคุณธรรม

จริยธรรมอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งจัดให้มีการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการพัฒนาจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาด้วย เป็นต้น

อหนึ่งในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนนั้น พรรณี ช. เจนจิต (๒๕๓๘) ได้เสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถภาพทั้ง ๓ ด้านของผู้เรียน กล่าวคือ ด้านความรู้ ด้านอารมณ์ ความรู้สึก และด้านทักษะ ดังนี้

- เปิดโอกาสและกระตุ้นให้ผู้เรียนตัดสินใจเลือกสิ่งต่าง ๆ ที่จะเรียนด้วยตนเองเท่าที่จะเป็นไปได้ เช่น เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกหัวข้อที่จะศึกษาค้นคว้าตามความสนใจหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการตั้งข้อตกลงร่วมกันในชั้น

- สร้างบรรยากาศที่มีลักษณะอบอุ่นเป็นมิตร ให้การยอมรับและพยายามอย่างดีที่สุดที่จะสื่อความรู้สึกของครูที่เชื่อว่าเด็กทุกคนสามารถเรียนได้และครูปรารถนาที่จะให้ทุกคนได้เรียน เช่น พยายามให้ความสนใจกับผู้เรียนทุกคน หรือกระตุ้นให้ผู้เรียนตั้งใจทำงานอย่างดีที่สุด

- ครูต้องพยายามเป็นผู้อำนวยความสะดวก เป็นผู้คอยกระตุ้นให้กำลังใจ ตลอดจนเป็นผู้คอยช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้

- บางครั้งผู้สอนอาจแสดงให้ผู้เรียนเห็นว่าครูก็เป็นปุถุชนธรรมดาคนหนึ่ง ย่อมมีอารมณ์ ความรู้สึก มีอารมณ์โกรธหรือไม่พอใจ แต่ควรแสดงความโกรธหรือไม่พอใจกับสภาพการณ์ไม่ใช่แสดงกับตัวเด็ก

- ผู้สอนควรพยายามอย่างดีที่สุดที่จะช่วยให้เด็กพัฒนาความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตัวเองในทางบวก ซึ่งผู้สอนต้องหัดเป็นผู้ไวต่อความรู้สึกด้วย

- ควรจัดเวลาให้ผู้เรียนมีโอกาสดำเนินการเข้าใจถึงอารมณ์ความรู้สึกของอีกฝ่ายหนึ่ง กล่าวคือ กระตุ้นให้เด็กมีความไวต่ออารมณ์ความรู้สึกของอีกฝ่ายหนึ่งนั่นเอง

- ฝึกให้ผู้เรียนทำความเข้าใจเกี่ยวกับค่านิยมของตนเอง เช่น กระตุ้นให้เด็กให้คำกับสิ่งที่เลือกได้ กระตุ้นให้เด็กมีการเลือกอย่างอิสระ ได้แสดงหรือทำตามสิ่งที่ตนได้เลือก หรือช่วยให้เด็กมีโอกาสที่จะแสดงพฤติกรรมตามสิ่งที่เลือกนั้นซ้ำแล้วซ้ำอีก แต่มีลักษณะคงเส้นคงวา

- ในการเรียนการสอนให้คำนึงถึง Affective domain ควบคู่ไปกับ Cognitive domain

กล่าวโดยสรุปคุณลักษณะของบัณฑิตอันพึงประสงค์ประกอบด้วยด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะสังคม การสื่อสาร การคำนวณและการใช้เทคโนโลยี ซึ่งสถาบันการศึกษาควรกำหนดจุดมุ่งหมายไว้อย่างชัดเจนเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ และควรจัดกิจกรรมและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะรวมทั้งการปลูกฝังค่านิยมด้านคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ผู้เรียนด้วย

๕. ระเบียบวิธีวิจัย

๕.๑ กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากรเป้าหมายในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าหน่วยงาน หัวหน้าฝ่ายบุคคล ฝ่ายเอกสารและผู้รับผิดชอบด้านการรับสมัครบุคลากรขององค์กรธุรกิจและหน่วยงานที่ใช้ภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทย

ทั้งที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานครและในต่างจังหวัด ประกอบด้วยชาวไทยและชาวฝรั่งเศสหรือประเทศผู้พูดภาษาฝรั่งเศสจำนวนทั้งสิ้น ๑๒๕ หน่วยงาน จากการส่งแบบสอบถามไปยังหน่วยงานดังกล่าว ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ๒๙ ฉบับ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายบริหาร และฝ่ายเอกสารภาษาฝรั่งเศสในหน่วยงานที่ใช้ภาษาฝรั่งเศสในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน ๕ คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างที่เข้าถึงในการศึกษาครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น ๓๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๒

๔.๒ เครื่องมือ วิธีการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

๑. คณะผู้วิจัยประชุมร่วมกันเพื่อเตรียมการจัดส่งแบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึก

๒. ตรวจสอบรายชื่อบริษัทหรือองค์กรธุรกิจที่ใช้ภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทยจากทะเบียนรายชื่อสมาชิกของหอการค้าฝรั่งเศส-ไทย

๓. จัดทำหนังสือขอความร่วมมือพร้อมแนบบแบบสอบถามส่งไปยังองค์กรธุรกิจและหน่วยงานที่เป็นประชากรกลุ่มเป้าหมายในการศึกษา โดยส่งแบบสอบถามภาษาไทยสำหรับหัวหน้าหน่วยงานชาวไทยและแบบสอบถามภาษาฝรั่งเศสสำหรับผู้บริหารชาวฝรั่งเศส

๔. ติดต่อประสานงานกับกลุ่มตัวอย่างในองค์กรธุรกิจและหน่วยงานที่ใช้ภาษาฝรั่งเศส เพื่อบันทึกหมายวัน-เวลาและสถานที่ในการสัมภาษณ์เชิงลึก

๕. คณะผู้วิจัยกำหนดบทบาทหน้าที่ในการดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกและจัดส่งหนังสือขอความร่วมมือพร้อมแจ้ง วัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์ไปยังกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว

๖. รวบรวมและสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นและจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

๕. ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามและจากการสัมภาษณ์เชิงลึกสรุปได้ดังต่อไปนี้

๕.๑ ความต้องการบุคลากรที่จบสาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส

ผลการสำรวจความต้องการบุคลากรที่จบสาขาวิชาภาษาฝรั่งเศสของหน่วยงานจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึก (๓๔ หน่วยงาน) พบว่ามีหน่วยงานจำนวน ๑๖ หน่วยงานที่ตอบว่ามีความต้องการ เนื่องจากเป็นบริษัทฝรั่งเศส มีผู้บริหารและลูกค้าเป็นชาวฝรั่งเศส จึงมีเอกสารและการติดต่อสื่อสารที่ต้องใช้ภาษาฝรั่งเศส สำหรับตำแหน่งที่ต้องการมากที่สุด ได้แก่ งานด้านการโรงแรม งานด้านเลขานุการ ฝ่ายบุคคล รวมทั้งฝ่ายต้อนรับและรับโทรศัพท์ (Accueil-standard) และฝ่ายประสานงานต่างประเทศ ส่วนหน่วยงานที่ไม่มีความต้องการบุคลากรมีจำนวน ๑๘ หน่วยงาน โดยให้เหตุผลว่าใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักและเป็นภาษากลางในการติดต่อสื่อสาร

จากผลการศึกษาดังกล่าว เป็นที่น่าสังเกตว่าจำนวนหน่วยงานที่มีความต้องการบุคลากร

สาขาวิชาภาษาฝรั่งเศสมีจำนวนไม่สูงนัก แม้ว่ากลุ่มเป้าหมายที่ศึกษาในครั้งนี้นจะเป็นหน่วยงานที่ใช้ภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทยก็ตาม ทั้งนี้ อาจเนื่องจากแนวโน้มในปัจจุบันมีบริษัทฝรั่งเศสทางด้านวิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ เคมีภัณฑ์ หรือด้านเทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นความต้องการบุคลากรที่จบสาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส อาจมีไม่มากเท่าความต้องการผู้ที่จบสาขาเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องโดยตรง นอกจากนี้ในโครงสร้างของบริษัทหรือหน่วยงานก็มักจะมีตำแหน่งงานที่เกี่ยวข้องกับฝ่ายต้อนรับ ฝ่ายบริการลูกค้า ฝ่ายเอกสารหรืองานที่ต้องใช้ภาษาต่างประเทศติดต่อในจำนวนจำกัดมาก โดยอาจมีเพียง ๑-๒ ตำแหน่งเท่านั้น และอาจประกอบกับสภาวะปัญหาเศรษฐกิจของประเทศฝรั่งเศสในปัจจุบันทำให้ตลาดแรงงานฝรั่งเศสไม่ขยายตัว จึงทำให้ความต้องการบุคลากรน้อยลง

สำหรับหน่วยงานที่ตอบว่าไม่ต้องการบุคลากร โดยให้เหตุผลว่าใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักในการติดต่อสื่อสารนั้น ผลการวิจัยในประเด็นนี้สอดคล้องกับกระแสโลกาภิวัตน์ของโลกปัจจุบันที่ภาษาอังกฤษยังคงเป็นภาษาสากลอันดับหนึ่งที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศ อีกทั้งในการสืบค้นหาข้อมูลผ่านทางระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตก็มีการใช้ภาษาอังกฤษอย่างกว้างขวางเช่นกัน ประกอบกับในบริบทของประเทศไทยนั้นเป็นที่ทราบกันดีว่าภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่หนึ่งที่ใช้ในการเรียนการสอน นอกจากนี้หน่วยงานส่วนใหญ่ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนก็มักใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อธุรกิจกับนานาชาติ สภาพการณ์ดังกล่าวอาจทำให้เกิดความต้องการใช้บุคลากรที่มีความรู้ทางภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาฝรั่งเศสที่ยังมีการใช้จำกัดอยู่ในวง

แคบกว่า ดังปรากฏผลในงานวิจัยของบุญส่ง บุญมาก (๒๕๔๔) ที่พบว่าบริษัทฝรั่งเศสร้อยละ ๘๑.๖ ยอมรับว่าภาษาอังกฤษมีความสำคัญเป็นอันดับแรก อย่างไรก็ตาม หากได้มีการศึกษาเพื่อสำรวจความต้องการใช้ภาษาต่างประเทศในตลาดแรงงานปัจจุบัน แล้วนำผลมาเปรียบเทียบกับงานวิจัยในครั้งนี้อาจทำให้ได้ข้อสรุปที่แน่ชัดขึ้น

๕.๒ ความคาดหวังต่อบัณฑิตไทย

การสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังต่อบัณฑิตไทยที่จะเข้าสู่โลกการทำงานดังแสดงผลในตารางที่ ๑ พบว่ามีความต้องการในด้านพฤติกรรมมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านความอดทน ลำดับรองลงมาคือด้านความรู้ และทักษะ ได้แก่ มีความรู้ความสามารถในภาคปฏิบัติ และด้านสังคม ได้แก่ อธิษาคัยดี มีมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งผลที่ได้สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกที่คาดหวังว่าบัณฑิตจะต้องอดทน เปิดใจกว้าง พร้อมเรียนรู้สิ่งใหม่ รู้จักพัฒนางานในหน้าที่ รวมทั้งมีน้ำใจช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

เป็นที่น่าสังเกตว่าหน่วยงานต่าง ๆ นั้นมีความคาดหวังในด้านพฤติกรรมมากกว่าความรู้ และทักษะ ดังที่กลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์กล่าวว่าภาษาเป็นเรื่องรอง เรียนไม่เก่งไม่เป็นไร แต่ต้องรู้จักเก็บเกี่ยวประสบการณ์ให้มากฉลาด รอบรู้ เข้ากับคนอื่นได้และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ผลจากการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่าในโลกการทำงานนั้น หน่วยงานต่าง ๆ ให้ความสำคัญกับพฤติกรรมของบุคลากรซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ตลอดจนในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งก็ต้องได้รับการปลูกฝังและใช้เวลาในการกล่อมเกล่าให้เป็นผู้มีพฤติกรรมเหมาะสม ในขณะที่ความรู้และ

ทักษะนั้นสามารถเรียนรู้และฝึกฝนเพิ่มเติมได้ในองค์กร ทั้งนี้ผลจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (บุญส่ง บุญมาก, ๒๕๔๔) พบว่าผู้บริหารชาวฝรั่งเศสร้อยละ ๕๙.๒ มีปัญหากับบุคลากรไทย เช่น ขาดความรับผิดชอบและการตัดสินใจ ขาดความกระตือรือร้นในการทำงานและปรับตัวยาก เป็นต้น ผลการวิจัยที่สอดคล้องกันนี้ต่างแสดงให้เห็นถึงความสำคัญขององค์ประกอบด้านพฤติกรรมและบุคลิกภาพ ดังนั้นภาควิชาฯ

หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องเน้นเรื่องการปลูกฝังและอบรมด้านพฤติกรรมและบุคลิกภาพของนักศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เป็นที่รักใคร่ เป็นที่ชื่นชมของผู้ร่วมงานหรือคนรอบข้าง สามารถปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบหมายได้เป็นอย่างดี ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน สามารถปรับตัวได้และทำงานร่วมกับชาวต่างชาติได้เป็นอย่างดี

ตารางที่ ๑ ความคาดหวังต่อบัณฑิตไทยที่จะเข้าสู่โลกการทำงาน

ลำดับที่	ประเด็น	จำนวน	ข้อมูล	จำนวน
๑	พฤติกรรม/ คุณธรรม จริยธรรม	๕๐	อดทน	๑๐
			เรียนรู้ตลอดเวลา	๕
			มีความเป็นผู้ใหญ่	๓
			มั่นใจ/กล้าคิด กล้าทำ กล้าถาม	๓
			เรียนรู้เร็ว/เฉลียวฉลาด	๓
			ปรับตัวเร็ว	๓
			ขยัน	๓
			ตั้งใจทำงาน	๒
			ไม่เลิ่อกงาน	๒
			กระตือรือร้น	๒
			มีความคิดดี	๑
			มีทัศนคติที่ดี	๑
			แก้ปัญหาได้ดี	๑
			รู้จักกาลเทศะ	๑
			รับผิดชอบ	๕
			มีคุณธรรม	๒
			มีวินัย	๑
			มีความตระหนักในงานหน้าที่	๑
			ตรงต่อเวลา	๑

ลำดับที่	ประเด็น	จำนวน	ข้อมูล	จำนวน
๒	ความรู้และทักษะ	๒๗	มีความรู้ความสามารถในภาคปฏิบัติ/ ในการทำงาน	๘
			สื่อสารได้หลายภาษา/เป็นอย่างดี	๗
			ความคิดสร้างสรรค์	๓
			สามารถใช้เทคโนโลยีได้	๓
			ผ่านการฝึกงาน/มีประสบการณ์	๓
			มีทักษะ/ไหวพริบ	๒
			ทำงานเรียบร้อยสมบูรณ์	๑
๓	สังคม	๑๐	อริยาคัยดี/มีมนุษยสัมพันธ์	๓
			มีน้ำใจ	๒
			เข้าใจสังคม	๒
			มีทักษะในการทำงานร่วมกับคนอื่น	๒
			มีความฉลาดทางอารมณ์	๑

๕.๓ คุณลักษณะของบุคลากรที่ต้องการ รับเข้าปฏิบัติงาน

คุณลักษณะของบุคลากรที่หน่วยงานต้องการรับเข้าปฏิบัติงานในหน่วยงานนั้น จากตารางที่ ๒ พบว่ามีความต้องการในด้านคุณธรรม จริยธรรม และพฤติกรรมมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการเรียนรู้ตลอดเวลาและพัฒนาตนเอง รองลงมาคือมีทัศนคติที่ดี ส่วนความต้องการในด้านความรู้และทักษะพบว่ามีความต้องการบุคลากรที่มีความสามารถทางภาษา ทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาฝรั่งเศสมากที่สุด รองลงมาคือมีความสามารถในการปฏิบัติงาน ทางด้านสังคมมีความต้องการบุคลากรที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี

หนึ่งเป็นที่น่าสนใจเกตว่าหน่วยงานมีความต้องการบุคลากรที่มีความสามารถทางภาษาทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาฝรั่งเศสในเรื่องนี้ Yanaprasart (๒๐๐๗) กล่าวว่า แนวโน้มบริษัทฝรั่งเศสในประเทศไทยมีความต้องการใช้ภาษาทั้ง ๓ ภาษา โดยภาษาอังกฤษมีความต้องการและมีความจำเป็นในอันดับแรก รองลงมาคือภาษาฝรั่งเศส ส่วนภาษาไทยมีความจำเป็นในอันดับท้ายสุด แม้ว่าจะเป็นภาษาแม่ของพนักงานส่วนใหญ่ในบริษัทก็ตาม ทั้งนี้ภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศสถือว่าเป็นภาษาที่ใช้ในระดับของผู้บริหารระดับสูง ส่วนภาษาไทยจะใช้จำกัดอยู่ในระดับเลขานุการและผู้บริหารระดับกลาง ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าภาษา

อังกฤษและภาษาฝรั่งเศสมีการใช้อย่างกว้างขวาง
ในวงการธุรกิจปัจจุบัน สำหรับทางด้านสังคม
นั้น หน่วยงานส่วนใหญ่มีความต้องการบุคลากร
ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลจาก
การสัมภาษณ์เชิงลึกซึ่งต้องการบุคลากรที่รู้จัก
พัฒนางาน มีความคิดริเริ่ม สามารถใช้ภาษา
ฝรั่งเศสในการสื่อสารได้ดี รวมทั้งต้องเป็นคน
ที่มีมนุษยสัมพันธ์และรู้จักวางตัวให้เหมาะสม
ผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้สะท้อนให้เห็น

ความสำคัญของการพัฒนาบัณฑิตไทยแบบ
องค์รวมตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา
กล่าวคือการพัฒนาทั้งด้านพุทธิพิสัย (Cognitive
domain) ด้านจิตพิสัย (Affective domain)
และด้านทักษะพิสัย (Psychomotor domain)
(i.e. พรรณี ช. เจนจิต, ๒๕๓๘; บุญชม
ศรีสะอาด, ๒๕๔๑; Lefrançois, 1991)

ตารางที่ ๒ คุณลักษณะของบุคลากรที่ต้องการรับเข้าปฏิบัติงานในหน่วยงาน

ลำดับที่	ประเด็น	จำนวน	ข้อมูล	จำนวน
๑	คุณธรรม จริยธรรม/ พฤติกรรม	๕๔	เรียนรู้ตลอดเวลา/พัฒนาตนเอง	๑๒
			ทัศนคติที่ดี	๘
			มีความเป็นผู้ใหญ่	๖
			มีคุณธรรม จริยธรรม	๔
			มีความคิดสร้างสรรค์	๔
			ไม่เลื่องงาน ไม่เกียจงาน	๔
			มีความคิดดี	๓
			กระตือรือร้น	๒
			เอาใจใส่กับงาน	๒
			แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี มีปฏิภาณไหวพริบ	๒
			มีวินัย	๑
			คล่องแคล่ว	๑
			เรียนรู้เร็ว	๑
			คิดเป็นระบบ	๑
			มุ่งมั่น	๑
			ตรงเวลา	๑
			รอบคอบ	๑

ลำดับที่	ประเด็น	จำนวน	ข้อมูล	จำนวน
๒	ความรู้และทักษะ	๒๕	มีความสามารถทางภาษา (ภาษาไทย/ ภาษาอังกฤษ/ภาษาฝรั่งเศส)	๙
			มีความสามารถในการปฏิบัติ/ทำงาน	๗
			มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์	๕
			มีประสบการณ์	๒
			มีความรู้ด้านธุรกิจการค้า	๑
			เข้าใจวัฒนธรรมการทำงาน/ การใช้ชีวิตของคนฝรั่งเศส	๑
๓	สังคม	๘	มนุษยสัมพันธ์ดี	๖
			ยอมรับการสอนจากคนอื่น	๑
			มีน้ำใจในที่ทำงาน	๑

๕.๔ ความต้องการในการเตรียมความพร้อมแก่นักศึกษา

จากตารางที่ ๓ พบว่าหน่วยงานต้องการให้ภาควิชาภาษาฝรั่งเศสเตรียมความพร้อมให้กับบัณฑิตก่อนจบการศึกษาในด้านภาษาฝรั่งเศสมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถใช้ภาษาฝรั่งเศสสื่อสารได้เป็นอย่างดี รองลงมาคือการเรียนรู้วัฒนธรรมฝรั่งเศส และด้านเจตคติและบุคลิกภาพ ได้แก่ การมีเจตคติที่ดี การมองโลกในแง่ดี และการมีมารยาท ซึ่งผลที่ได้สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกซึ่งระบุว่าต้องการให้ภาควิชาเตรียมความพร้อมด้านภาษาฝรั่งเศสให้บัณฑิตสามารถสื่อสารได้ในสถานการณ์จริง ให้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมฝรั่งเศสแก่นักศึกษา รวมทั้งพัฒนาบัณฑิตให้มีเจตคติและบุคลิกภาพที่เหมาะสมด้วย นอกจากนี้มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมให้ภาควิชา สนับสนุนนักศึกษาให้มีโอกาสได้เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรนอกห้องเรียน เช่น การดูงานและการฝึกงานด้วย ในเรื่องนี้

ภาควิชาฯ อาจต้องสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ โดยขอความร่วมมือให้นักศึกษาได้มีโอกาสฝึกการทำงาน ฝึกฝนการใช้ภาษาฝรั่งเศสในสถานการณ์จริง เพื่อจะได้ซึมซับวิธีการทำงานและวัฒนธรรมขององค์กรด้วย ทั้งนี้ความสำเร็จของการผลิตบัณฑิตขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ได้แก่ องค์ประกอบของการเรียนการสอน การบริหารจัดการและกำกับดูแล การประเมินประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอน และการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ด้วย (สุคนธ์ชื่น ศรีงาม, ๒๕๕๒) ดังนั้นการจะพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ต้องอาศัยปัจจัยหลายประการ รวมทั้งความร่วมมือจากทุกฝ่ายด้วย โดยอาจต้องมีการประชุม สัมมนาร่วมกัน เพื่อมองปัญหา วิเคราะห์และหาแนวทางแก้ไขจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholder) ทั้งหมด เช่น ทั้งฝ่ายสถานศึกษา นักศึกษา ผู้ปกครอง และผู้ใช้บัณฑิต เป็นต้น

ตารางที่ ๓ ความต้องการให้ภาควิชาภาษาฝรั่งเศสเตรียมความพร้อมให้กับบัณฑิตก่อนจบ

ประเภท	ข้อมูล	จำนวน
ด้านภาษาฝรั่งเศส	สื่อสารภาษาฝรั่งเศสได้จริง/เป็นอย่างดี	๑๕
	การแปลเอกสาร (จากภาษาอังกฤษเป็นภาษาฝรั่งเศส จากภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาไทย และจากภาษาไทยเป็นภาษาฝรั่งเศส)	๒
	ภาษาฝรั่งเศสธุรกิจ (การเขียนจดหมาย การสื่อสารทางโทรศัพท์ แบบฟอร์มต่าง ๆ)	๑
ความรู้เกี่ยวกับ วัฒนธรรม	เรียนรู้วัฒนธรรมฝรั่งเศส (การใช้ชีวิต ความคิด และลักษณะนิสัยใจคอ ของชาวฝรั่งเศส การทำงานร่วมกับชาวฝรั่งเศส การรับประทานอาหาร)	๑๐
	ปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมเพื่อประยุกต์ใช้ในการสื่อสารและบริการลูกค้า	๑
เจตคติและ บุคลิกภาพ	เจตคติดี/มองโลกในแง่ดี	๖
	มีมารยาท	๖
	อดทน	๓
	บุคลิกดี/กล้าแสดงออก	๓
	ขยัน	๓
	มีวินัย	๒
	ความรับผิดชอบ	๒
	ตั้งใจทำงาน	๒
	มีจิตบริการ	๒
	สู้งาน	๒
	เอื้อเฟื้อ	๑
	ตรงต่อเวลา	๑
	เรียนรู้สิ่งใหม่	๑
	สื่อสารได้คล่องแคล่ว	๑
	คล่องแคล่ว	๑
	มั่นใจในตนเอง	๑
	ทัศนคติที่ดีในการทำงาน	๑
	รู้จักกาลเทศะ	๑
	ใช้วาจาสุภาพ	๑

ประเภท	ข้อมูล	จำนวน
ด้านอื่น ๆ	ได้เคยออกฝึกงานมาก่อน	๑
	มีเป้าหมายในการทำงาน	๑
	มีการเตรียมความพร้อมในการสมัครงาน	๑
	ใช้ภาษาอังกฤษคล่อง	๑
	มีมารยาททางสังคม	๑
	มีศิลปะในการพูด	๑
	โอปอ้อมารี	๑

กล่าวโดยสรุปจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่มีมาก่อนหน้านี้ (บุญส่ง บุญมาก, ๒๕๔๔) และจากการศึกษาในครั้งนี้จะสังเกตได้ว่าแนวโน้มความต้องการของตลาดแรงงานฝรั่งเศสอาจไม่ได้ขยายเพิ่มมากขึ้น และหากมองไปในอนาคตจากคำตอบและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่ได้จากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึกก็พบว่ายังมีความต้องการบัณฑิตสาขาวิชาภาษาฝรั่งเศสอยู่เช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานที่ต้องติดต่อกับเจ้าของธุรกิจ ผู้บริหาร หรือลูกค้าชาวฝรั่งเศส เช่น งานด้านการโรงแรม งานด้านเลขานุการ ฝ่ายบุคคล ฝ่ายต้อนรับและรับโทรศัพท์ ฝ่ายประสานงานต่างประเทศ รวมทั้งงานเอกสาร งานแปลและงานล่าม ทางด้านคุณลักษณะของบุคลากรที่ต้องการรับนั้นหน่วยงานให้ความสำคัญกับด้านคุณธรรม จริยธรรม และพฤติกรรมมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง มีความอดทน จิตใจเปิดกว้าง ด้านความรู้และทักษะมีความต้องการบุคลากรที่มีความสามารถในการใช้ภาษาและความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่

และด้านสังคมต้องการผู้มีความซื่อสัตย์และรู้จักวางตัวให้เหมาะสม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

๑. จากข้อจำกัดของงานวิจัยในครั้งนี้ หากได้มีการศึกษาครั้งต่อไป อาจจัดให้มีการสนทนากลุ่ม (Focus group) โดยจัดแยกเป็นกลุ่มผู้บริหารชาวไทย กลุ่มผู้บริหารชาวฝรั่งเศส หรือผู้บริหารจากประเทศผู้พูดภาษาฝรั่งเศส หรือผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น และหากนำผลมาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มก็อาจจะได้ข้อมูลที่เจาะลึกมากขึ้น

๒. ควรมีการวิจัยเพื่อสำรวจความต้องการใช้ภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ในตลาดแรงงานปัจจุบัน แล้วนำผลมาเปรียบเทียบกับงานวิจัยในครั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่เป็นภาพรวมและครบถ้วนมากขึ้น

๓. ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวิธีการต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการเตรียมความพร้อม

ด้านอาชีพของนักศึกษา เช่น แนวคิดด้านชุมชน และอาชีพ อาทิ Job Shadowing, Career Internship หรือ Career Academic หรือการออกแบบหน่วยการเรียนรู้การสอนที่ใช้สังคม/จริยธรรมเป็นฐานความคิด (social/moral based unit) ในรายวิชาต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมแบบต่อเนื่องและยั่งยืน รวมทั้งการศึกษาผลของการนำไปประยุกต์ใช้ว่าเป็นอย่างไร (นตยา ปิลันธนานนท์, ๒๕๕๖)

๔. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนแบบบูรณาการในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การบูรณาการเนื้อหา และทักษะทางสังคมเข้าด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้ความรู้แบบองค์รวม หรือการบูรณาการที่มีการผนวกทักษะทางภาษา ทักษะการคิด การแก้ปัญหาไว้ด้วย เช่น การทำโครงการ (Project-based unit) เป็นต้น

บรรณานุกรม

- คมชัดลึก. “แฉ ๒๓ มหาวิทยาลัยประเมินดีมาก เปิดสอนสาขายอดนิยมด้วยคุณภาพเก๋อ”. (๑๘ กันยายน ๒๕๕๒: ๖).
- ดิฐุ ครีนาวัฒน์ และคณะ. (๒๕๕๒). การศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาศาสตร์ สำหรับอนาคต. ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ตุลย์ ณ ราชดำเนิน. “บัณฑิตไม่ตรงความต้องการ”. ข่าวสด. (๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๒: ๒๙).
- ทิพภา ปลื้มจินดา และคณะ. (๒๕๕๐). การศึกษาแนวโน้มความต้องการบัณฑิตในสาขา บรรณารักษะ. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นตยา ปิลันธนานนท์. (๒๕๕๖). จากหลักสูตรสู่หน่วยการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (๒๕๔๑). การพัฒนาการสอน. กรุงเทพฯ: ๒๐๒๐ เวิลด์ มีเดีย.
- บุญส่ง บุญมาก. (๒๕๔๔). คุณสมบัติของบัณฑิตที่บริษัทฝรั่งเศสในประเทศไทยต้องการ. วารสาร สมาคมนักวิจัยทางสังคมศาสตร์. ๖, ๑, ๔๓-๖๑.
- พรณี ช. เจนจิต. (๒๕๓๘). จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: เอ็มพีกราฟฟิค.

วราภรณ์ สีหนาท. (๒๕๕๒). *กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ: แนวคิดและแนวปฏิบัติและการพัฒนา*
มาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (มคอ. ๑). เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ
 เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับ
 อุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd)” วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ณ อาคารปิยชาติ
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต.

สุคนธ์ชื่น ศรีงาม. (๒๕๕๒). *กรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ กับการพัฒนาหลักสูตร (มคอ. ๒).* เอกสาร
 ประกอบการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรของมหาวิทยาลัย
 ธรรมศาสตร์ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd)” วันที่
 ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ณ อาคารปิยชาติ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต.

สุภาพรณ โกสีห์. (๒๕๔๗). *คุณลักษณะทางจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีใน*
สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จังหวัดสงขลา. วารสารหาดใหญ่วิชาการ. ๑, ๒, ๑๑-๒๐.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (๒๕๕๒). *กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ*
พ.ศ. ๒๕๕๒ (Thai Qualifications Framework for Higher Education) (TQF: HEd).

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. (๒๕๔๕). *พระราชบัญญัติการ*
ศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕. กรุงเทพฯ:
พริกหวานกราฟฟิค.

Lefrançois, G.R. (1991). *Psychology for teaching.* Belmont : Wadsworth Publishing.

Yanaprasart, P. (2007). La diversité linguistique dans des contextes professionnels. In
Actes du deuxième colloque international de Bangkok 2007. « Le français
comme médiateur de la diversité culturelle et linguistique ». ATPF, 592–603.